

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Sted. Academie Muziek, Woord en Dans te Lier

Hoofdstructuur dko

	Instellingsnummer	49701
	Instelling	Sted. Academie Muziek, Woord en Dans
Directeur		Freddy MARIEN
Adres		Gasthuisvest 50 - 2500 LIER
Telefoon		03-480.45.79
Fax		03-488.60.14
e-mail		samwd@lier.be
website/URL		www.samwdlier.be
	Bestuur van de instelling	55491 - Gemeentebestuur Lier te LIER
Adres		Grote Markt 57 - 2500 LIER
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	09/05/2011, 10/05/2011, 11/05/2011, 12/05/2011, 13/05/2011, 14/05/2011, 15/05/2011, 18/05/2011, 19/05/2011, 20/05/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	20/05/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	14/06/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Dirk Rombaut
	Teamleden	Rieka Hérie
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	Irma Swynen

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	4
1. SAMENVATTING	6
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	8
2.1 Opties/instrumenten in de focus	8
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	8
3. KENMERKEN VAN DE ACADEMIE	9
4. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	9
4.1 muziek - begeleidingspraktijk gitaar (graad: m h)	9
4.2 muziek - begeleidingspraktijk piano (graad: m h)	10
4.3 muziek - instrument accordeon (graad: l m h)	11
4.4 muziek - instrument cello (graad: l m h)	12
4.5 muziek - instrument gitaar (graad: l m h)	13
4.6 muziek - instrument hobo (graad: l m h)	13
4.7 muziek - instrument klarinet (graad: l m h)	14
4.8 muziek - samenspel (graad: m)	15
4.9 muziek - samenzang (graad: l)	16
4.10 woordkunst - algemene verbale vorming (graad: l)	17
4.11 woordkunst - regie - praktijk (graad: h)	18
4.12 woordkunst - regie - theorie (graad: h)	18
4.13 woordkunst - verbale vorming (graad: m)	19
4.14 woordkunst - voordracht (graad: m h)	19
4.15 woordkunst - welsprekendheid (graad: m h)	20
4.16 dans - algemene artistieke bewegingsleer (graad: l)	20
4.17 dans - artistieke training (graad: l m h)	20
4.18 dans - dansinitiatie (graad: l)	21
4.19 dans - hedendaagse dans (graad: m h)	21
4.20 dans - klassieke dans (graad: m h)	21
4.21 dans - theorie van de dans (graad: h)	21
5. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?	22
5.1 Personeelsbeheer	22
5.2 Professionalisering	22
5.3 Materieel beleid	24
5.4 Welzijn	26
5.5 Curriculum	26
5.6 Begeleiding	26
5.7 Evaluatie	28
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE	29

7.	STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE	30
7.1	Wat doet de academie goed?	30
7.2	Wat kan de academie verbeteren?	31
8.	ADVIES.....	32
9.	REGELING VOOR HET VERVOLG	32

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°).
Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De Stedelijke Academie voor Muziek, Woord en Dans Lier voldoet in de studierichtingen Muziek, Woord en Dans voor alle opties en vakken die voor deze doorlichting in de focus werden geplaatst. De resultaten in de instrumentale opleidingen accordeon, cello, gitaar, hobo en klarinet stemmen overeen met de minimale kwaliteit die de leerplannen verwachten. Het valt op dat in bepaalde klassen ook een grote aandacht uitgaat naar contact met hedendaagse muziek. De vakken begeleidingspraktijk gitaar en piano zetten mooie leerprestaties neer. Deze cursussen zijn nogal vlottend qua instroom zodat de curricula met meer regelmaat kunnen opgebouwd worden. Binnen het vak begeleidingspraktijk piano legt men sterk het accent op het improvisatorische, voor velen het moeilijkste onderdeel van dit vakgebied. De effecten hiervan op de leerlingen zijn erg positief. Een aantal leerplanaspecten kwam tijdens de bijgevoegde proeven voor dit vak minder of niet aan bod. Daar zou het team de bepalingen van het leerplan nauwgezet kunnen bewaken. Schitterende resultaten werden waargenomen in de vakken samenzang en samenspel. De academie organiseert jaarlijks een waar festijn, 'De LIERische Kunsten', waarop leerlingen van alle studierichtingen in grote getale, en op verschillende plaatsen in en rond de academie, prachtige resultaten realiseren.

De academie legt unieke vocale accenten in haar muziekopvoedkundig project. Alle leerlingen volgen in de lagere graad ½ uur extra samenzang. Binnen dit concept ontwikkelden zich tientallen samenzanggroepen en koren. Een bijzondere ervaring betreft een inhoudelijk experiment met de tienerklassen voor iets oudere leerlingen die het 'samen musiceren' niet in vocaal maar op instrumentaal gebied ontplooiën. De eerste evaluaties hiervan leveren een positief beeld op.

In de studierichting Dans is het zeer positief dat de leerlingen regelmatig de kans krijgen om op te treden voor publiek, en zelfs in het buitenland deelnemen aan dansfestivals. De lesopbouw in deze studierichting geschiedt op basis van de bestaande leerplannen. De minimum leerstof wordt over het algemeen bereikt en op basis van de leerplannen wordt een jaarplan uitgeschreven.

In de studierichting Woord is een geëngageerd team aan het werk dat veel belang hecht aan collegialiteit en samenwerking. De veelvuldige vakvergaderingen en het respect voor de eigenheid van elk individu getuigen daarvan. Binnen de studierichting Woord verdient het tijdelijk project Regie bijzondere aandacht. De betrokkenheid van de docent en van de cursisten is exemplarisch.

Alle leerlingen worden op een aangepaste wijze georiënteerd volgens hun kwaliteiten. Dit kon onder meer vastgesteld worden in de samenspelcursussen. Leerlingen komen aanvankelijk in homogene groepen terecht. Overeenkomstig hun profiel en de aard van de instrumentale samenstelling worden ze gericht georiënteerd. De uiteindelijke output biedt een veelheid aan goede tot uitmuntende ensembles in verschillende bezettingen.

De werking en visie van de academie wordt meer en meer naar alle participanten digitaal gecommuniceerd. Nieuwe, jongere leerkrachten hebben ook veel aan het interne vademecum dat hen op allerlei vlakken informeert over de afspraken en de gestelde verwachtingen. Zij kunnen, in het kader van het inlopen in hun pedagogische carrière, ook steun genieten van een nauwgezet en efficiënt werkend mentoraat. Tijdens een schooljaar worden zo'n twintigtal leerkrachten gevolgd. De samenwerking vanuit de hogescholen rond stageairs blijkt eerder zwak. Niet alle leerkrachten zijn vaak voldoende voorbereid en dus overstijgt dit de afgebakende bevoegdheid van een mentor wat weegt op het uiteindelijke rendement. Misschien komt er verbetering t.a.v. de lerarenopleidingen door een grotere inspraak vanuit en overleg met de academie.

De instelling beschikt over een doelgericht nascholingsplan. De ondersteuning is voornamelijk aanbodgericht. In de studierichting Muziek is de gevolgde nascholing eerder bescheiden. Heel wat leerkrachten zijn echter ook nog artistiek actief wat een duidelijke meerwaarde oplevert voor hun pedagogische praktijk.

De inrichtende macht voorziet in een stabiel en solide pakket aan financiële middelen in het kader van de werking van de academie. Dit geldt ook voor de gelieerde filiaalgemeenten.

Naast het officiële inschrijvingsgeld betalen leerlingen hier bovenop een bedrag 'schoolgeld' dat een aantal kosten op een solidaire manier dekt. De academie heeft ook een omvangrijke uitleenbibliotheek van partituren aangelegd die dynamisch beheerd en gevoed wordt vanuit de leerkrachten. Voor sommige instrumenten is er een huursysteem voorzien beperkt in de tijd. De stad Lier draagt ook bij in de schoolkosten door kansarmen via een GOMOR-pas een reductie te verlenen.

De ontplooiing en expansie van de academie op infrastructureel gebied is indrukwekkend. Verschillende gebouwen met auditorium, voordrachtzaaltjes, leslokalen, staan ter beschikking. Belangrijk is de toekomstige uitbreiding met een nieuwe vleugel met sanitair blok en foyer. De instelling transformeert zich tot een ware 'Cultuurcampus' rond de gedachte van de 'brede school'. Ook in de filialen is de werking en zijn de voorzieningen naar behoren met als enige uitzondering en opvallend minpunt het filiaal Berlaar. Indien hier geen drastische vooruitgang komt in het aanslepende dossier, stelt dit het verder in stand houden van deze locatie in vraag.

Zowel leerbegeleiding als loopbaanbegeleiding van leerlingen scoren binnen het perspectief van deeltijds kunstonderwijs erg sterk. Na een aangepaste oriëntering krijgen de leerlingen een curriculum aangeboden vanuit individuele leervragen. Zo is er een doorstroomafdeling 'op maat' voor sterkere talenten en heeft de academie recentelijk een alumni-werking opgestart. Maar eveneens is er een samenwerkingsproject in het kader van een sociaal cultureel aanbod zoals 'kunstproeven'.

Administratief worden de leerlingen door het secretariaat zeer goed opgevolgd. Inhoudelijk verschilt dit bij de leerkrachten van klas tot klas. Er werden prachtige leerlingvolgsystemen waargenomen maar deze zijn nog niet veralgemeend binnen een integraal kwaliteitszorgsysteem. In de academie zijn voldoende good practices aanwezig om dit aspect in eigen beheer verder uit te bouwen.

De instelling heeft duidelijke afspraken vastgelegd rond het evaluatiesysteem. Bij observatie tijdens bijgewoonde examens en beraadslagingen bleken de criteria ook correct toegepast te worden. Hierdoor ontstaat een evenwichtig en rechtvaardig aftoetsen van resultaten ten overstaan van elke leerling.

In het vademecum wordt momenteel nog niets vermeld over een te volgen procedure wat betreft het rapporteren van de evaluatie naar de leerlingen toe.

De leiding van de academie berust in handen van een directie die zich omringd weet met competente en zeer geëngageerde coördinatoren binnen het directieteam. Door een continu overleg op beleidsniveau wordt een permanentie en een continuïteit gegarandeerd. Problemen worden op een beheerste, open en begripsvolle manier overlegd. Gedurende jaren werd aan deze academie gebouwd. Deze ervaring leverde een hoge graad van maturiteit op.

De academie heeft een sterke, toekomstgerichte artistiek-pedagogische visie die uitgedrukt wordt in het artistiek pedagogisch project. Hierbinnen wordt veel ruimte gelaten voor persoonlijke artistieke invulling en betrokkenheid vanwege de leerkrachten.

Qua participatiemodel beschikt de academie over een zeer overzichtelijk organogram waaruit duidelijk blijkt dat inspraak gekoppeld is aan verantwoordelijkheidsdeling. Vele uren coördinatie worden vertaald in specifieke takenpakketten. In een academie met circa 200 leerkrachten is dit een echt huzarenstukje.

In het kader van een integraal kwaliteitszorgsysteem brengt de school ook zelfevaluatieprocessen op gang via enquêtes en bevestigingen van specifieke doelgroepen (bvb. de leerkrachten).

Als conclusie kunnen we stellen dat de academie van Lier een voorbeeldfunctie vervult binnen het DKO-landschap. Niet alleen slaagt ze ten volle in haar professionele intenties, ook weet ze de moeilijke combinatie te verzoenen van kwaliteitsonderwijs voor alle vormen van talent met zin en aandacht voor een breed democratische en maatschappelijk geïnspireerde zorg.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie opties/instrumenten en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Opties/instrumenten in de focus

Vak/Optie per studierichting	
muziek	begeleidingspraktijk gitaar (graad: m h)
muziek	begeleidingspraktijk piano (graad: m h)
muziek	instrument accordeon (graad: l m h)
muziek	instrument cello (graad: l m h)
muziek	instrument gitaar (graad: l m h)
muziek	instrument hobo (graad: l m h)
muziek	instrument klarinet (graad: l m h)
muziek	samenspel (graad: m)
muziek	samenzang (graad: l)
woordkunst	algemene verbale vorming (graad: l h)
woordkunst	regie - praktijk (graad: h)
woordkunst	regie - theorie (graad: h)
woordkunst	verbale vorming (graad: m)
woordkunst	voordracht (graad: m h)
woordkunst	welsprekendheid (graad: m h)
dans	algemene artistieke bewegingsleer (graad: l)
dans	artistieke training (graad: l m h)
dans	dansinitiatie (graad: l)
dans	hedendaagse dans (graad: m h)
dans	klassieke dans (graad: m h)
dans	theorie van de dans (graad: h)

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Aanvangsbegeleiding

Deskundigheidsbevordering

Logistiek

Materieel beheer

Financiële middelen

Kostenbeheersing lln/curs

Infrastructuur

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

Loopbaanbegeleiding

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Rapporteringspraktijk

3. KENMERKEN VAN DE ACADEMIE

- Stijging leerlingenpopulatie voorbij vijf jaar met circa 10%. De drie studierichtingen worden aangeboden, officieus is ook een opstart gemaakt met video- en geluidskunst (media).
- Méér dan twee vestigingsplaatsen: de academie oefent een centrumfunctie uit ten overstaan van zeven gemeenten in de periferie van de stad Lier. Leerlingen zijn afkomstig uit 85 verschillende gemeenten in Vlaanderen en Nederland.
- Onderlinge afstand vestigingsplaatsen of afstand tot de hoofdschool bedraagt méér dan 10 km, de verst afgelegen lesplaats is Malle (circa 25 kilometer).
- Deelname aan specifieke projecten zoals project muzische vorming en opleiding Regie.
- Veel deeltijds werkende teamleden vooral wat betreft de kleinere vakspecialisaties.
- Bijna 30% van de leerlingenpopulatie betreft volwassen leerlingen. Dertig leerlingen zijn 65+-ers.

4. VOLDOET DE ACADEMIE AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde opties/instrumenten volgende vaststellingen op:

4.1 muziek - begeleidingspraktijk gitaar (graad: m h)

Voldoet

Vaststellingen

- Het vak begeleidingspraktijk gitaar kent een diverse **instroom** en wordt door leerkrachten op een verschillende wijze ingevuld. Zo is er een traject voorzien voor jongeren die in dit vakgebied Pop en Jazz-gerelateerde leerstof krijgen, andere volgen de meer klassieke benadering.
- Deze instroom is niet steeds voor iedereen duidelijk **afgelijnd**. Sommigen vangen met dit vak aan vanaf M1, anderen volgen dan weer eerst een jaartje (of meer) samenspel, nog anderen wisselen zelfs af.
- Dit weegt op de **continuïteit** van het studietraject en de uiteindelijke output. Het probleem is wat analoog aan dat van begeleidingspraktijk piano.
- Tijdens de bijgewoonde cursussen bleek het **leerplan** niet meteen als vast **referentiekader** gehanteerd te worden. In beide cursussen bleken leerlingen voldoende inzicht te verwerven in de akkoordleer.
- Eén van de observatiemomenten bleek vooral gericht op een performance die vergelijkbaar was met **samenspel**.
- De jongere leerlingen zijn heel **tevreden** over het feit dat ze, naast het klassieke repertoire bij hun gitaarleraar, hun muzikale leefwereld via deze cursus uitgebreid zien.
- In een jongerencursus spelen de leerlingen ook o.a. op **elektrische** gitaar wat een verrijking betreft van hun instrumentale ervaringswereld.
- In diezelfde klas wordt de geziene leerstof **digitaal** bijgehouden en opgevolgd. Het behandelde repertoire en de vaardigheden eraan gekoppeld, worden systematisch in kaart gebracht.
- Zie voor mogelijke beheersing van het **individueel curriculum** en de individuele planning (fasering) van de **harmonische leerlijn** ook de opmerkingen bij Begeleidingspraktijk piano.

- Vorig jaar bleken er geen eindexamens in een graad af te studeren.

4.2 muziek - begeleidingspraktijk piano (graad: m h)

Voldoet

Vaststellingen

- Uit de puntenquoteringen in het nabije verleden en het bijgewoonde examen, blijkt er tussen de klassen een zeker onderscheid in persoonlijke opvattingen en visie, niet zozeer organisatorisch dan wel artistiek-inhoudelijk, hoewel het facet **improvisatie** een belangrijk aandeel uitmaakt. De **verscheidenheid** is zeker een meerwaarde binnen het aanbod.
- Dit jaar legden er uitzonderlijk veel leerlingen een proef af. Vorig jaar bleken slechts 60% van de leerlingen een puntenquotering te hebben gekregen. Leerlingen die niet deelnamen situeerden zich allen in de optie samenspel. De **scores** waren **zeer behoorlijk**.
- Een sterke, gemeenschappelijk kenmerk over de klassen heen is de typering van de **individuele persoonlijkheid** van elke leerling. Ieder afzonderlijk talent treedt via de eigen creatieve inbreng naar voren en presenteert zeer specifieke eigenheden.
- De klassen volgen de grote lijnen van de leerplaninhouden zoals de opbouw van de akkoordkennis, het aspect van het begeleiden en de improvisatie. Het eventueel mogelijke '**a prima vista**' onderdeel evenals het '**begeleiden an sich**' lijkt bij de proeven uit het oog verloren, hoewel het leerplan dit wel suggereert.
- De **evaluatie** van de leerlingen geschiedt **weloverwogen**. Juryleden en leerkrachten bespreken op een ernstige manier de resultaten van de leerprestaties. De interne afspraken rond beoordeling binnen de school fungeren hier als leidraad. Hierdoor kunnen lichte verfijningen en nauwkeurigheden aangebracht worden. In bepaalde gevallen wordt daar ook gemotiveerd gebruik van gemaakt.
- In het kader van mogelijke certificatie en mogelijke inpassing van het dko in een Vlaamse kwalificatiestructuur, dient opgemerkt dat eerder los wordt omgesprongen met het **bewaken** van het programma van de evaluatie zoals het goedgekeurde leerplan dit voorziet. Bij wijze van memorie herhalen we in het volgende punt wat het leerplan van de evaluatie verwacht:
- "Evaluatie M3/H3: *Drie inhoudelijk verschillende opgaven uit de behandelde leerstof (één voorbereid, twee onvorbereid). De leerkracht legt aan de examencommissie het gevolgde werkplan voor van de drie jaren van de middelbare/hogere graad. De leerling legt aan de examencommissie de volledige lijst voor van de opgaven en bestudeerde werken van het derde leerjaar.*
- Deze procedure werd tijdens het bijgewoonde examen niet (op)gevolgd. Omwille van de oprechte en **kwaliteitsvolle artistieke benadering** wil de inspectie hier geen breekpunt van maken.
- Het staat uiteraard de instelling vrij, in het kader van de erkenning van deze opleiding, alternatieve leerplannen ter goedkeuring voor te leggen aan de minister welke gebaseerd zijn op een eigen, verantwoorde visie. Hierover dient dan wel een consensus tot stand te komen, want per inrichtende macht en per vakgebied gaat het om eenzelfde leerplan.
- Het uittekenen van **objectiveerbare leerlijnen** dient eerder beschouwd te worden als een versterking van het onderwijskundig imago van de cursus. In feite komt dit neer op het aanleggen van een leerlingvolgsysteem, iets dat in het leerplan van dit vak al impliciet beschreven staat als 'gevolgd werkplan'.
- Het **traject** dat de verschillende leerlingen binnen dit vak afleggen, blijkt, ook voor de instelling zelf, minder duidelijk. Dit heeft te maken met **latere oriëntering** van sommige leerlingen en ook soms de **wachttijd** alvorens te kunnen beginnen. Er zijn vaak te veel geïnteresseerden in verhouding tot het beschikbare aantal uren. Maar ook onduidelijke

sprongen binnen het curriculum zelf vallen op: het ene jaar volgen sommigen samenspel, het andere dan weer begeleidingspraktijk.

- Dit maakt dat de leerlingen van de eindjaren M3 en H3 vaak (meestal) geen volledig parcours van 3 en/of 6 jaar hebben voltooid.
- Uit een gesprek over deze problematiek met betrokken docenten kon afgeleid worden dat meerdere pistes kunnen overwogen worden om de duidelijke finaliteit van de cursus te bevorderen. Zo zou een specifieke **screening** en oriëntatie (via bvb. een testfase of een proef) kunnen peilen naar het (juiste) leerlingenprofiel. Niet alle leerlingen beschikken over een even gunstige predispositie voor dit praktijkvak en een meer onderbouwd advies vanwege professionelen kan de instroom beter afbakenen en onder controle houden. Op voorhand overlegde criteria kunnen hierbij een leidraad vormen. De manier waarop een oriëntering nu al geschiedt binnen de JaLM richting voor het vak samenspel (stijlspecifiek of stijloverschrijdend) zou misschien inspirerend kunnen werken.
- Een dynamische kwaliteitsverdieping zou kunnen bestaan in een **mogelijke koppeling** met het vak **AMT**, vooral dan voor de sterkere talenten en in zoverre dit qua studiebelasting uiteraard haalbaar is.
- De cursus kan nog aan consistentie toenemen door de opbouw van de harmonische leerlijn per leerling duidelijker af te bakenen binnen een jaarplan. Naar de toekomst zullen individuele trajecten wellicht aan belang toenemen (cfr. supra). Doorstroomleerlingen in de academie worden nu al begeleid in het aanleggen van zo'n persoonlijk portfolio.
- Binnen een ontwikkelingsperspectief blijft het de overweging waard om het **idioom** van de gebruikte muzikale taal (vooral in motief- en melodievoering) in sommige gevallen wat meer los te koppelen van de wat steriele notenleerfiguren. Dit kan door een bescheiden initiatie van **stijlcomponenten** in te voeren zodat de muzikale taal meer **gekaracteriseerd** wordt.
- Al deze bemerkingen doen geen afbreuk aan het **knappe niveau** en de degelijke resultaten die de leerlingen tijdens de uitvoeringen illustreerden.

4.3 muziek - instrument accordeon (graad: I m h)

Voldoet

- Het vak accordeon wordt momenteel aangeboden door twee verschillende klassen. Zo leeft in de ene klas een vrij **traditionele** benadering, wat blijkt uit de keuze van het repertoire. Er blijkt voldoende zin voor leerlingenzorg en geëngageerde begeleiding.
- Op het vlak van conjunctuur vertegenwoordigt accordeon met 43 leerlingen 2,1% van het totaal aantal leerlingen zang/instrument. Dit komt overeen met het landelijk gemiddelde dat zich op 2,08% bevindt. Het wijst in de richting van een **evenwichtige situatie**.
- Op het gebied van leerlingenevolutie is de klas in stijgende lijn, eveneens een landelijke tendens.
- Omdat naar de toekomst de vervanging van een leerkracht te verwachten valt, is een jonge kracht aangetrokken die **vernieuwende perspectieven** zou moeten aanreiken naar de toekomst.
- Uit de resultaten van het voorbije examen blijkt een **gemiddeld kwalitatief niveau**, een enkele uitschieter niet te na gesproken. De uitgevoerde programma's liggen in de lijn van de verwachtingen van het leerplan. Inhoudelijk sluiten de werken sterk aan bij het traditionele repertoire dat gewoontegetrouw binnen het milieu circuleert.
- Uit observatiemomenten blijkt er **minder pedagogisch-didactische diepgang** maar zeker voldoende artistiek knowhow in de aankomende klas aanwezig. De leerkracht in opleiding volgt, om praktische redenen, geen specifieke (=artistieke lerarenopleiding) en wordt vanuit die opleiding ook niet qua stagebegeleiding terdege opgevolgd. De

opvolging door het mentoraat binnen de academie zelf zou in een gunstige richting wijzen.

- Het **minimumleerplan** is niet als leidraad in de klas aanwezig. Zo leeft er nog een strakke, ouderwetse benadering van lessen a rato van ½ uur per leerling en lijken er geen groepsgericht-individuele lestechnieken toegepast (cfr. VII van het 'Ten Geleide' uit het minimumleerplan). De nabije overname van de accordeonklas lijkt dan op het eerste gezicht niet meteen te blaken van dynamische vernieuwing. Een en ander is wel een gevolg van de versnipperde lesopdracht gespreid over niet minder dan 5 lesplaatsen, dit in combinatie met de ambitie tot persoonlijke artistieke profilering en het nog volgen van de lerarenopleiding.
- Het is wel belangrijk ten aanzien van het schoolbestuur (directie en secretariaat) een **administratief correcte attitude** te handhaven. Afwijkingen van lessenroosters dienen dan ook zo snel mogelijk meegedeeld te worden om vervelende situaties te vermijden.
- Bijgewoonde uitvoeringen van het ensemble wijzen op het **voldoende verwerven** van de **elementaire basisdoelstellingen** van het accordeonspel zoals juiste balgvoering, coördinatie, leestechnieken, e.d.m.
- Soms ontbreekt het aan de nodige afwerking, animo en verfijning wat niets afdoet aan het feit dat de meeste **leerlingen** graag naar de lessen en de academie komen. Ze uiten hun **tevredenheid** over de gevolgde cursussen.

4.4 muziek - instrument cello (graad: I m h)

Voldoet

- De cursus cello is verdeeld over **meerdere klassen**. Er zit nogal wat verschil op de intensiteit en de dynamiek binnen de vakken. In de ene klas is de profilering niet zo sterk, in een andere worden zeer beloftevolle signalen opgevangen. Een derde klas dan weer legt zich ook toe op oude muziek.
- De cursus cello bekleedt binnen de opleidingen met 2,54% kwantitatief een positie die bijna overeenstemt met het landelijk gemiddelde van 2,64%.
- Het voorbije schooljaar boden zich 12 leerlingen aan voor de **eindproef** van lagere, middelbare en hogere graad. De meeste leerlingen behaalden een **grote of een grootste onderscheiding**. Voor sommigen was het een nipte score (bvb. juist 80%) wat wijst op een jury met een stimulerende en wellicht milde ingesteldheid. Het is merkwaardig dat vele leerlingen een programma speelden van de optie instrument maar ingeschreven waren in de optie samenspel.
- Een vorm van **externe kwaliteitsbewaking** door het stimuleren van deelname van getalenteerde kandidaten aan bvb. **wedstrijden**, blijkt niet vanzelfsprekend als uitdaging te leven. Het opzetten van mechanismes van **zelfevaluatie** lijkt dan ook aangewezen in het perspectief van een hogere professionaliseringsgraad.
- Er werd een **mooi voorbereid klasconcertje** bijgewoond. Enige verduidelijking van het leerjaar waarin de leerlingen zich bevinden (mondeling of op het programmaflyertje), ware welkom. De podiumprestaties illustreerden een **leerlinggerichte benadering** en een voldoende zorg. De leerlingen konden profiteren van een adequate pianobegeleiding door de leerkracht zelf.
- Het **repertoire** is overeenkomstig de normen die het leerplan aangeeft met die nuance dat het 'bij voorkeur' op het programma plaatsen van 'Vlaamse muziek' onvoldoende bewaakt wordt. Bij nazicht van alle programma's blijkt slechts éénmaal een componist van **eigen bodem** voor te komen (met o.a. Baila el Tango van M. Mees). Dit is jammer, gezien de opdrachten die toch jaarlijks gegeven worden aan Belgisch/Vlaamse componisten tot het componeren van specifiek instrumentale muziek (cfr. bestand Dexia Classics). Wel blijkt voldoende aandacht besteed te worden aan **eigentijdse** (hedendaagse) muziek.
- Leerlingen middelbare graad ontmoetten we ook in een klas samenspel strijkers, een eerste vorm van praktijkkennis met het ensemblegebeuren.

4.5 muziek - instrument gitaar (graad: I m h)

Voldoet

- Door het enorme succes van dit vakgebied in Vlaanderen, is in deze academie een **uitgebreid team** van leerkrachten actief. Er zijn zowel klassen met jarenlange ervaring als personeel aan het begin van een veelbelovende carrière.
- Toch ligt het aandeel van het aantal leerlingen met 13,5% (stemt overeen met ongeveer 278 leerlingen) ver **onder het landelijk gemiddelde** van 18,17%. Er is ook sprake van een lichte daling in evolutie hoewel het niet zeker is dat dit een trendzetting zou betekenen.
- De **proeven** worden op een aparte, voorbereidende vergadering besproken. Het gaat dan over de procedure en **afspraken rond puntenverdeling**. **Plichtwerken** worden reeds het tweede trimester vanuit het team aangebracht afhankelijk van diegene die kandidaten heeft. Ook juryvoorstellen kunnen ingediend worden.
- Bijgewoonde examens in het filiaal Zandhoven gaven een duidelijk beeld van de ernst en de correcte toepassing van het leerplan. De leerlingen L4 behaalden allen het eindattest van de lagere graad. Specifieke begeleiding en oriëntering naar optie samenspel maakt een gedifferentieerde benadering mogelijk. Eén leerling middelbare 3 bleek mooi voorbereid en bracht een puik en muzikaal afgewerkt programma. Het verwachte programma wordt ook gerespecteerd (o.a. wat betreft geheugenwerk).
- Uit de **lijsten met examenresultaten** van het vorige schooljaar blijken toch wel leerrijke verschillen tussen de klassen. Diegene die kunnen beschouwd worden als 'gevestigde waarden', scoren over het algemeen vrij goed en evenwichtig. In de klassen van sommige jongere titularissen bleken vorig jaar toch **soms povere resultaten**. Zo bereikt een klas slechts een gemiddelde van 72% van wie drie leerlingen een **matige voldoening** (+ 60%). Mogen we daar binnen kunstonderwijs tevreden mee zijn? De academie omschrijft deze appreciatie in haar vademecum zelf strenger (middelmatic-zwak).
- Uit de bijgewoonde lesobservaties kan deze vaststelling enigszins bevestigd worden: er blijkt nog een sterke **nood aan intensere opleiding, hulp en begeleiding** van sommige jonge docenten. Dit heeft niet alleen te maken met ervaring maar ook met inzicht in leerprocessen bij kinderen, aanbrengen van discipline, oog voor studieregelmaat, systematische aanpak, e.d.m. Een aanvangsmethode kan onmogelijk voorgesteld worden als een leerlinggericht jaarplan (zonder enige omschrijving van het leerlingenprofiel).
- Aangezien de verjonging binnen deze groep zich volop manifesteert, is het belangrijk met open vizier en binnen een collegiaal vertrouwen (teambuilding), onderling ervaringen uit te wisselen. Op basis van een sterkte-zwakte screening zouden thema's binnen de **navorming** meer afgestemd kunnen worden op de eigenlijke noden van het team.

4.6 muziek - instrument hobo (graad: I m h)

Voldoet

- Het vakgebied hobo wordt gegeven door twee leerkrachten die in een zeer goede verstandhouding samenwerken.
- Met 33 leerlingen (1,61% van de instrumenten/zangopleidingen) bevindt de cursus zich lichtjes boven het landelijk gemiddelde dat op 1,30% uitkomt. Een zeer normale situatie dus hoewel men ook hier de bezorgdheid aanvoelt die de terugval onder blaasinstrumenten kenmerkt.
- De **examenresultaten** vorig schooljaar wijzen op een **zeer degelijk kwalitatief niveau** met een gemiddelde score van bijna 84%, wat een grote onderscheiding betekent.
- Uit deze lijsten blijkt ook een **evenwichtige spreiding** van het aantal leerlingen over de verschillende graden wat een bewijs is van voldoende alertheid voor goede doorstroming en een gevoeligheid voor **leerlingenbehoud**.

- De leerlingen brachten in hun desbetreffende opties telkenmale het volledige programma.
- Het repertoire bevat het aantal werken dat het leerprogramma voorschrijft. In de middelbare en hogere graad is er zeker aandacht voor het werk van een Vlaamse componist, in de lagere graad blijkt het altijd moeilijker voor deze instrumentencategorie nog aangepast materiaal te vinden.
- Naast de traditionele leerdoelstellingen leeft in deze klassen ook een sterke affiniteit voor de stijlrichting **hedendaagse muziek**.
- Dit vindt zijn realisatie in samenspelvormen en bijzondere initiatieven zoals het “Orkest van de reizende maan”.
- In de schoot van deze cursus en rond een analoge thematiek werken leerkrachten en leerlingen ook in een **Labo Nieuwe Muziek**.
- De bijgewoonde lesmomenten getuigen van een **degelijke artistieke en technische aanpak**. De leerplandoelstellingen komen geïntegreerd en pragmatisch aan bod. Het repertoire is op niveau.
- Uit terugkoppeling met één van de docenten blijkt ook dat de algemeen wat terugvallende conjunctuur een aspect is dat zich vooral manifesteert vanaf de middelbare graad, het niveau waarop het blijvende engagement om meerdere redenen het meest onder druk komt te staan. Leerkrachten zoeken ernstig naar een plausibele verklaring wat mee een uiting is van een sterke geëngageerdheid.
- Een opvallend pluspunt is de **leerlinggerichte betrokkenheid** die in harmonie blijft met het artistieke streven naar hoog niveau.

4.7 muziek - instrument klarinet (graad: I m h)

Voldoet

- Een team van vier leerkrachten staat in voor de cursus klarinet. Deze wordt aangeboden in de hoofdschool en in de meeste filialen.
- Met 84 leerlingen is het een goed bevolkte cursus die zich met 4,10% iets sterker manifesteert dan het landelijk gemiddelde van 3,87%. Toch is er ook hier, gespreid over vijf leerjaren, een terugval met 16%. Waakzaamheid blijft dus geboden en een gerichte strategie rond promotie van het instrument noodzakelijk.
- Vorig schooljaar bleken er **veelbelovende resultaten** op het niveau van L4 en H3, gaande van onderscheiding tot grootste onderscheiding. Voor M3 leek de situatie wat minder sterk maar toch zeker voldoende. Eén leerling speelde een half programma (wellicht bijkomend jaar). Een andere trad op in een uitgestelde proef.
- De **repertoria** zijn zeker op niveau en er is ook aandacht voor uitbreiding en **vernieuwing**.
- Dit schooljaar werd het examen H3 bijgewoond waar ook het niveau van de opleiding getuigde van een grote degelijkheid (o.a. een zwaar programma binnen de doorstromingsrichting). Vooral het solo hedendaagse werk liet een sterke indruk na.
- De **juryberaadslagingen** geven blijk van een goed afwegen en rekening houden met de specificiteit van DKO-leerlingen.
- Er werden bij verschillende leerkrachten lesobservaties bijgewoond. Het werkt altijd stimulerend en muzikaal aanvullend wanneer de leerling ook begeleid kan worden aan de piano (al dan niet door de leerkracht zelf).
- Tijdens de examens worden de leerlingen op een zeer **kwaliteitsvolle manier** bijgestaan door professionele **begeleiders**.
- In alle geobserveerde klassen geschiedt de artistiek-pedagogische benadering op een verantwoorde wijze en wordt erg rekening gehouden met de individuele situatie en noden van elke leerling. Zowel instrumentale als muzikale opmerkingen komen geïntegreerd aan bod.

4.8 muziek - samenspel (graad: m)

Voldoet

- De academie beschikt over een **ruime waaier** aan **samenspelformules**. Van kleinere groepjes, soms specifiek instrumentaal georiënteerd, tot grotere formaties. Naast de meer traditionele stijlrichting bestaat er ook een interactie tussen de klassieke richting en de JaLM optie.
- Een aantal leerlingen die in de klassieke instrumentenlessen zitten, wordt de gelegenheid geboden samenspellessen te volgen in de JaLM en onder begeleiding van een JaLM opgeleide docent. Uit observatie blijkt een **grote tevredenheid** bij de leerlingen die hierin een verruiming, een afwisseling en een verbreding van hun muzikale leefwereld herkennen (cfr. Balkan Badjas en ook begeleidingspraktijk gitaar).
- De georganiseerde samenspelensembles zijn veelal **instrumentaal-specifiek** samengesteld. Zo ontmoeten we in de academie o.a. een mandoline-ensemble, een accordeon-ensemble, verschillende groepen 'samenspel strijkers', een samenspelgroep blokfluit met 'oude muziek', 'samenspel gitaar', een 'clarinet choir', een sax-ensemble, de samenspelklas harp, een flute choir, het samenspel slagwerk, ... etc. Dit is om pedagogische redenen zeker verantwoord, vooral wanneer het de eerste jaren betreft van het samenspel. Zo wordt onderscheid gemaakt tussen een samenspelgroep strijkers M1 en M2, en een samenspelgroep strijkers M3. Zowel om didactische als puur artistieke redenen is dit een zeer goede beslissing (groeimodel).
- De samenspelgroepen kunnen dan later uitgroeien tot meer **kenmerkende** ensembles, zoals een kamermuziek formatie (duo, kwartet,...), tot een uitgebreid symfonische groep, het symfonisch schoolorkest Academia. Gepaste aansluitingsmogelijkheden naar hogere niveaus zijn aldus voorzien.
- Eveneens bestaan er **combinatiemogelijkheden** tussen leerlingen samenspel en ensemble, waar dit uiteraard opportuun is. Veelal is het een kwestie van organisch samen passen van de groepen.
- Met enkele **verenigingen** werden afspraken gemaakt rond het zogenaamde '**elders verwerven**' van **samenspelcompetenties**. Deze volgen het vak niet aan de academie maar de instelling vertrouwt erop dat de vereniging dit leerproces overneemt. Hierover zijn bijzondere afspraken gemaakt tussen academie en vereniging.
- In de praktijk werd vastgesteld dat de evaluaties en leerprocessen op een **verantwoorde** manier worden opgevolgd. Zo onderwerpen deze verenigingen zich aan de noodzakelijke controle, zowel op administratief vlak (aanwezigheid) als inhoudelijk (beoordeling door een jury door de academie aangeduid). Dit was zo bvb. met de Harmonie De Nachtegaal van Ranst. De dirigent is tevens leerkracht en coördinator binnen de academie zodat afspraken intern vanzelfsprekend 'meegenomen' worden. Elke vereniging verbindt zich ertoe, in het kader van de evaluatie van de leerlingen, minstens om de drie jaar op te treden op de LIERische KUNSTEN.
- De hoogdag voor samenspel (en ook samenzang, zie verder) vormen ontegensprekelijk deze '**LIERische Kunsten**'. Een gedetailleerde brochure biedt een overzicht van de talrijke evenementen en uitvoeringen overal in de auditie- en concertruimtes van de academie. Er is ook een openluchtpodium (voor Jazz&Lichte muziek ensembles en Bands) en optredens zijn ook gepland in de Sint Gummaruskerk (koor-orgel-symfonisch schoolorkest, beiaard), in de kapel van Colibrant (vocaal en oude muziek) en voor Woordkunst in de 'Spaanse Poort'.
- Tijdens de optredens (met veel publiek!) zijn **ambulante jury's met ervaring** actief die van deze bruisende gebeurtenis meteen een appreciatie meenemen als examenproef. Juryleden worden kwaliteitsvol geselecteerd.
- Al de beluisterde groepen zetten **mooie podiumprestaties** neer, ondersteund en/of gedirigeerd door zeer betrokken docenten.
- Dit evenement is een schoolvoorbeeld van '**brede schoolwerking**'. De ganse organisatie, van binnenuit gestuurd door een sterk coördinatorteam en de directie, voorziet samenwerking met andere onderwijsinstellingen en stedelijke organisaties

(bibliotheek-cultuurcentrum) (zie verder onder 'samenhang'). Vele leerkrachten en begeleiders zetten hun beste beentje voor.

- Uiteraard bestaat de samenspelwerking niet alleen uit dit grootschalig evenement. Zo biedt de '**activiteitenkalender**' een mooi overzicht van non-stop voordrachten en optredens, alle weken en maanden van het schooljaar. Op deze activiteiten kunnen samenspelgroepen zich eveneens manifesteren.

4.9 muziek - samenhang (graad: I)

Voldoet

- Het vak samenhang wordt verdeeld onder vele leerkrachten. Het bijzondere in deze academie is dat geen ½ uur wekelijkse lestijd wordt georganiseerd, maar wel een **volledig lesuur**, enigszins losgekoppeld van de strikte AMV lessen en bij voorkeur gegeven door vocaal opgeleide deskundigen (koördirigenten of vocalisten).
- De **leerplandoelstellingen** worden in vele bijgewoonde klassen nagestreefd en **overtuigend bereikt**. Dit slaat niet alleen op de basisattitude van de groepszang maar ook op zangtechnische facetten als lichaamshouding, ademhalingssteun, stemplaatsing, dictie, juiste wijze van articulatie, e.d.m. Ook de visie op het op te bouwen repertoire (van eenstemmigheid naar meerstemmigheid, diversiteit in genres,...) sluit aan bij de uiteindelijke bedoeling van deze cursus.
- Dit ½ uur extra engagement heeft vanzelfsprekend effecten op de resultaten. In de academie zijn zo meerdere **grote samenhangklassen** tot stand gekomen die uitgegroeid zijn tot mooie vocale ensembles. Tegelijk zijn ze een wervingspoel voor de hoogstaand kwalitatief opererende koren.
- De lesorganisatie wordt zowel voor jongeren als volwassenen aangehouden.
- Uiteraard moet onderscheid gemaakt worden tussen de klassen samenhang o.l.v. de zeer ervaren leerkrachten en die klassen waar 'nieuwkomers' het naar de toekomst moeten gaan waar maken. Het verdient aanbeveling deze jonge leerkrachten wellicht nog meer praktijkgericht en op de voet in hun loopbaanimplementatie te ondersteunen en te begeleiden.
- Momenteel wordt op een zeer accurate en gewetensvolle wijze door de **mentor** een schriftelijke opvolging bijgehouden van zowel de tijdelijke als interim leerkrachten. Een zeer nuttig instrument op het vlak van personeelsbeheer (zie ook 5.2.1 aanvangsbeleiding). Wellicht kunnen ook bijkomende praktische tips door de collegae vakspecialisten de loopbaaningsgroei versterken.
- De resultaten van deze samenhanggroepen komen tot uiting in de vele optredens en performances die doorheen het jaar en vooral ook op grotere manifestaties opgezet worden.
- Er worden voor deze samenhanggroepen puntenquoteringen en **appreciaties** voorzien bij de evaluaties. Hierbij wordt ook rekening gehouden met het belangrijke aspect van de **inzet** en de wekelijkse **betrokkenheid**.
- De groepen kunnen op verschillende locaties binnen het schoolcomplex terecht. Een vaste stek vormt de zgn. 'refter'. Wel is deze lesplaats op artistiek vlak minder geschikt voor grotere groepen (soms tot tachtig leerlingen) omwille van de akoestische nadelen.
- Een heel bijzonder experiment betreft een aangepaste benadering van het leren 'samen musiceren' voor jongeren. Deze kunnen bij het aanvangsniveau in de klassieke aanpak wat uit de boot vallen omdat er voor hen niet meteen een methodiek op maat voorzien is. Binnen het systeem volgen leerlingen die behoren tot deze doelgroep de zogenaamde "**tienerklassen**". Hierbij wordt het 'samen zingen' vervangen door het 'samen spelen'. De leerkracht voorziet specifiek samenspelmateriaal dat parallel is afgestemd op de inhoud van het AMV-leerplan.
- De eerste vaststellingen en ervaringen wijzen in een **positieve** richting. Op artistiek-pedagogisch vlak is deze keuze voor bepaalde van deze leerlingen zeker meer aangewezen (bvb. gezien de stemmutatie op die leeftijd). Het meteen 'samen

musiceren' met een instrument blijkt sowieso een verrijkende innovatie binnen het muziekonderwijs aangezien de huidige structuur met deze nood onvoldoende rekening houdt.

- Enige **omzichtigheid** dient echter geboden in het kader van de vorming van het innerlijk gehoor, waar het **'inwendig zingen'** toch één van de basistechnieken is om een muzikale beeldvoorstelling te ondersteunen. Het is een element dat de instelling zeker meeneemt bij haar zelfevaluatie.
- In ieder geval is dit initiatief een boeiend 'laboratorium' waarvan de resultaten op termijn leerrijke informatie kunnen aanreiken over algemeen pedagogische principes binnen het muziekonderwijs.
- Wat de vocale doorstroming van talent betreft, voorziet de academie in kwaliteitsvol ontwikkelde **jeugdkoren**, zoals het koor Amarylca, de jeugdkoren Euterpe, Vocalierza en Julica. Later kunnen leerlingen ook terecht in het koor Helicon, of in de vocale ensembles van o.a. de oude muziek (bvb. Lyra Antiqua).
- De massale output op zondag 15 mei laatstleden, illustreert de enorme dynamiek en uitstraling van deze cursussen.
- Ter illustratie van opzet, bedoeling en eigenheid volgend citaat uit het 'ten geleide' van de programmabrochure met de woorden van de directeur: *"De LIERische Kunsten zijn ons jaarlijks feest. Vandaag nemen zo'n 2000 leerlingen u mee op een zinnenprikkende reis in het decor van de academie en het hartje van de stad LIER. ...Dank aan de meewerkende scholen: het St.-Ursula-instituut, het TSM Mechelen en onze zusteracademie voor Schone Kunsten voor hun belangrijke bijdragen. Dank ook aan het stadsbestuur, de mensen van vzw Eduard Bressinck en aan onze schitterende Vriendenkring (VSA) voor de vele initiatieven tijdens deze dag. Dank aan alle leerlingen en leerkrachten die vandaag een artistieke bijdrage leveren. Ik ben trots op jullie verwezenlijkingen en hoop dat ieder van u in onze Academie en plek blijft vinden om schoonheid en harmonie te beleven."* Hieruit blijkt de sterke netwerking en de 'open blik' van de academie ten overstaan van maatschappij en realiteit (= brede schoolgedachte).

4.10 woordkunst - algemene verbale vorming (graad: I)

Voldoet

Vaststellingen

- Het **aantal leerlingen** in de cursus algemene verbale vorming is in de laatste tien jaar **gedaald** met ongeveer 30%. Deze daling ligt gevoelig hoger in vergelijking met het Vlaamse gemiddelde waar de daling zich beperkt tot iets meer dan 4%. Hierbij dient opgemerkt te worden dat de dalingen regionaal gebonden zijn. De **behoefte** om een goede taal en taalbeheersing te verwerven is niet overal in Vlaanderen even groot. Dit reflecteert zich in de inschrijvingscijfers. Deze spijtige evolutie verdient de nodige aandacht, zorg en reflectie.
- Uit de **examenresultaten** kan afgeleid worden dat de jurering gebeurt op een genuanceerde en positief-kritische basis, met zin voor realiteit. De examenresultaten vertonen een genuanceerd beeld. Ze schommelen voor de eindexamens tussen 72% en 90%.
- In alle bezochte klassen werd een ruime **dosis spel- en spreekplezier** vastgesteld.
- De leerkrachten kennen hun leerlingen en besteden daar de nodige **persoonlijke aandacht** aan.
- Overal wordt belang gehecht aan een goede **technische beheersing**. Oefeningen op ademhaling, ontspanning, uitspraak en articulatie komen voldoende aan bod.
- **Lichaamshouding en lichaamstaal** zijn belangrijke elementen die voldoende onderstreept en geremedieerd worden, indien nodig.

- In de klassen waar aan een toonmoment gewerkt wordt, komt de zorg voor het **afwerken** sterk naar voor. “Het groeten” aan het einde van een toonmoment is een essentieel deel van het product. Deze attitude komt niet alleen het product ten goede maar geeft de leerlingen ook de verantwoordelijkheid om alles tot op het einde te verzorgen. De voldoening achteraf is des te groter.
- In de bezochte lessen maakte de **infrastructuur** de realisatie van de leerplannen mogelijk. Ook de aanwezige **accommodatie** (o.a. licht- en geluidsinstallatie) is in orde en is op sommige plaatsen zelfs een voorbeeld van goede praktijk.

4.11 woordkunst - regie - praktijk (graad: h)

Voldoet

Vaststellingen

- Het praktijkaandeel van de cursus wint aan belang naarmate de studie vordert.
- In het eerste jaar focust het praktijkgedeelte op allerlei **acteervormen** en horizontale en verticale **analyses**. De evolutie die de cursisten maken op praktijkvlak wordt meegerekend in de evaluatie aan het einde van het jaar.
- Het **eindexamen** in het laatste jaar (hogere graad 3) omvat de uitwerking van een volledige theaterproductie waarbij de docent zijn cursist (aan de zijlijn) coacht. De leerling staat in voor de hele productie. Deze eindproef omvat niet enkel de keuze van het stuk, maar ook de casting van de acteurs, de spellocatie, de belichting, het geluid, de spelcoaching, het financiële luik, enz...
- De evaluatie van deze eindproducties gebeurt door een **externe jury**. Deze jury komt tot een eindconclusie na een verduidelijkend gesprek met de regisseur in spe.
- De **tevredenheid** bij de cursisten is groot.
- Na gesprekken, bijgewoonde lessen en voorstellingen kan geconcludeerd worden dat de **kwaliteit** van deze cursus bijzonder hoog ligt.

4.12 woordkunst - regie - theorie (graad: h)

Voldoet

Vaststellingen

- Er bestaat een **grote belangstelling** voor het tijdelijke project Regie.
- Uit een gesprek met de cursisten blijkt dat de **nood aan opgeleide mensen** in het amateurtheater groot is. Vele cursisten komen uit die sector en willen er een kwalitatieve bijdrage leveren. De **tevredenheid** over de opleiding is bij hen zeer groot.
- Het onderdeel “theorie” heeft een overwicht in het eerste jaar. In het laatste jaar ligt de nadruk op de praktijk (cfr. supra).
- De theorie bestaat uit een vorm van **theatergeschiedenis**. Deze wordt chronologisch overlopen. In het laatste jaar ligt de nadruk op het hedendaagse theater.
- Er worden ook **gastdocenten** aangetrokken.
- Aan het einde van het schooljaar is er een theoretisch **eindexamen**.
- Op vlak van **evaluatie** krijgen de cursisten een terugkoppeling van hun vorderingen aan het einde van het schooljaar. De docent wordt geëvalueerd door de cursisten.
- De drie docenten die in Vlaanderen betrokken zijn bij dit project, werken nauw samen. De uitbouw van dit project kwam gezamenlijk tot stand. De gelijkgerichtheid is duidelijk aanwezig.
- Naast dit theoretische luik, krijgen de cursisten een aangepaste **repertoirestudie**. Deze bestaat uit het bijwonen van een aantal theaterstukken die later geanalyseerd en besproken worden.

4.13 woordkunst - verbale vorming (graad: m)

Voldoet

Vaststellingen

- Het **aantal leerlingen** blijft de laatste jaren status quo.
- In de klassen heerst openheid en vertrouwen. Deze sfeer is bevorderlijk voor het **spel- en spreekplezier**.
- De lessen zijn goed **opgebouwd**. Er komen verschillende items aan bod. Er wordt aandacht besteed aan leesoefeningen, spontane spreekoefeningen, voorbereide en onvoorbereide improvisaties, enz...
- De voorbereidingslessen voor de proeven tonen aan dat het **examen** conform de richtlijnen van het leerplan zal verlopen met de gevraagde evaluatie-oefeningen.
- De **evaluatie** tijdens de les gebeurt hoofdzakelijk door de leerkracht. Er is aandacht voor articulatie, uitspraak, lichaamshouding, parameters van de stem, expressie, enz... Een meer participatieve evaluatie, waarbij de leerlingen gericht moeten observeren, zal de concentratie ten goede komen en is tevens een oefening op het aanscherpen van het formuleringsvermogen.
- De **infrastructuur** maakt de realisatie van de leerplannen mogelijk. In de klassen is ook de nodige **accommodatie** aanwezig (belichting, geluidsinstallatie, blokken, attributen, enz...).

4.14 woordkunst - voordracht (graad: m h)

Voldoet

Vaststellingen

- De **leerlingenaantallen** vertoonden een grillige conjunctuur de voorbije tien jaar met een aantal opvallende pieken en dalen. De eindbalans is positief met een stijging van 30%.
- In alle klassen is een ruime dosis **spel- en vertelplezier** aanwezig.
- **Technische elementen** zoals uitspraak, articulatie en ademhaling krijgen blijvend aandacht.
- **Lichaamshouding en lichaamstaal** zijn belangrijke elementen in het op scène plaatsen van de teksten. Dit komt voldoende aan bod.
- De **infrastructuur** en de **accommodatie** zijn goed en ondersteunen de realisatie van de leerplandoelstellingen. In alle klassen is voldoende werkruimte. Verder is er overal een audio- en video-installatie en belichtingsmateriaal ter beschikking. Dit is ook het geval voor de filialen.
- De **examenresultaten** van de cursus voordracht liggen aan de hoge kant. Het overgrote deel van de leerlingen behaalt een grote onderscheiding, dit wil zeggen een score die meer dan 80% bedraagt.
- De **examenjury's** worden samengesteld zoals decretaal bepaald. In de middelbare graad 3 jureren, samen met het externe jurylid, ook alle leerkrachten mee, en dit voor alle cursisten. In de hogere graad 3 jureren de externe juryleden samen met de leerkracht.
- Uit nazicht van de **examenprogramma's**, de gevolgde lessen en de bijgewoonde examens kan besloten worden dat de moeilijkheidsgraad van het repertoire aangepast wordt aan de competenties van de leerlingen. Een aantal examenprogramma's bestaan uit relatief korte teksten. Voor een examen hogere graad 3 zou bij sommigen de lat best wat hoger mogen liggen. Op dat niveau moeten leerlingen langere spanningsbogen kunnen maken en hun publiek kunnen boeien met teksten die meer "om het lijf" hebben. Misschien moet er ook in de studierichting Woord nagedacht worden over twee mogelijke "sporen" zoals dat in de studierichting Muziek het geval is.

4.15 woordkunst - welsprekendheid (graad: m h)

Voldoet

Vaststellingen

- De cursus welsprekendheid is zeer **succesvol**. In 10 jaar tijd is het aantal leerlingen meer dan verdrievoudigd, met een constant aantal cursisten de laatste vijf jaar.
- Uit nazicht van de processen-verbaal kan opgemaakt worden dat alle cursisten uit de hogere graad 3 en de middelbare graad 3 minstens grote onderscheiding behalen.
- De **examenjury** wordt samengesteld volgens de decretaal bepaalde voorwaarden.
- Uit gesprekken met de leerkrachten en bijgewoonde voorstellingen en toonmomenten kan afgeleid worden dat deze cursus het **gewenste niveau** behaalt en dat de leerplandoelstellingen bereikt worden.

4.16 dans - algemene artistieke bewegingsleer (graad: I)

Voldoet

Vaststellingen

- De **instroom** van het aantal leerlingen in de lagere graad is in stijgende lijn, wat beter is dan het landelijk gemiddelde.
- De bijgewoonde observaties waren hoofdzakelijk voorbereidingen voor de examens.
- Het is de bedoeling dat de leerlingen alle oefeningen **zelfstandig** kunnen uitvoeren en van buiten kennen, dit stemt overeen met wat het leerplan verwacht.
- De leerlingen kennen de **basisbewegingspatronen**. Ze kennen ook de benamingen en hebben de nodige ondersteuning gekregen in verband met de uitvoering van de bewegingspatronen.
- De nadruk lag in verband met de examens nog vooral op **geheugentraining** en in mindere mate op afwerking.

4.17 dans - artistieke training (graad: I m h)

Voldoet

Vaststellingen

- De **resultaten** in het aanleunende vak artistieke training sluiten aan bij de bemerkingen van de **parallelcursussen** in de overeenkomstige graden.
- Bij de observaties van oefeningen blijken heel leuke **ideeën** ontwikkeld. De oefeningen hadden betrekking op een **productie** waar heel de school bij betrokken was.
- De dansers hebben met **live muziek** (muzikanten van de academie) kunnen werken.
- De (hogere graad) volwassenen hebben eveneens hun aandeel gehad in de voorstelling. De kostuums waren zeer origineel, de accessoires heel kleurrijk zodat het een heel mooi geheel vormde.
- In de M3 zetten de dansers zich in om met hun klas gingen deel te nemen aan een festival in **Praag**. Dit is niet alleen artistiek, maar ook sociaal gezien heel geslaagd project. Dit vraagt op vlak van samenwerking en financiële middelen een zeer hoog engagement en een positieve attitude.
- In de hoofdschool en in de filialen Zandhoven en Malle is er **muzikale begeleiding** in de lessen wat zeer positief is omdat de oefeningen op verschillend tempo's kunnen gegeven worden afhankelijk van de mogelijkheden van de studenten.
- Daar waar er geen live muzikale begeleiding aanwezig is staan er voldoende **kwalitatief uitgeruste muziekinstallaties** zodat zelfs de mogelijkheid bestaat om het tempo aan te passen.

4.18 dans - dansinitiatie (graad: I)

Voldoet

Vaststellingen

- De bijgewoonde lessen werden gegeven door verschillende docenten en waren zeer uiteenlopend van zeer goed tot zwak.
- De ene klas werkt zeer **doelgericht** met aandacht voor de juiste correcties, er was een juiste lesopbouw, artistiek goed opgebouwd en een sterk inzicht in de leerprocessen. Er was zeer veel fantasie, humor, beeldspraak en **dansvreugde**. In een andere klas is de situatie veel minder gunstig maar oplossingen bieden zich aan.
- Zowel de **nauwkeurigheid** van bewegingen als het belang van een verzorgde kledij kunnen in die laatste klas meer deel uitmaken van de ontwikkeling van een artistiek zelfbewustzijn bij de leerlingen.
- In Lier waren de gebruikte muziek voor de dansinitiatie, de gebruikte **beeldspraak** en de **bewegingspatronen** uitstekend.

4.19 dans - hedendaagse dans (graad: m h)

Voldoet

Vaststellingen

- Het vak hedendaagse dans wordt gegeven in de **verlenging** van de klassieke basisopleiding en technieken.
- Er is een goede concentratie bij van de leerlingen. Zij geven blijk van een goede inzet en betrokkenheid.
- **Fundamentele aandachtspunten**, zoals lenigheid, lichaamsbeheersing, motoriek en coördinatie, ritmiek en fantasie kwamen goed aan bod.
- Leerlingen kunnen een goede danscombinatie realiseren waardoor het **interactieve** tussen de leerlingen goed aan bod kwam. Er was hier voldoende **afwerking**.
- Het eigentijdse karakter van de oefeningen kan bijgestuurd worden.
- De **sfeer** was respectvol en aanmoedigend.
- De muziekkeuze was aangepast aan de bewegingen.

4.20 dans - klassieke dans (graad: m h)

Voldoet

Vaststellingen

- De bijgewoonde klas in de hoofdschool bereikt een **goed niveau**.
- Het zijn zeer **gedreven** studenten. Er is een mooi voorbeeld van hoe een juiste lichaamshouding nagestreefd dient te worden. In de praktijk blijkt dit niet steeds voldoende gerealiseerd te worden.
- De leerlingen hebben een **zelfvertrouwen** verworven zodat de artistieke **présence** die ze als basis hebben meegekregen nog steeds aanwezig is.
- De oefeningen worden met **maturiteit** uitgevoerd en de leerlingen werken ook dikwijls mee aan dansvoorstellingen.
- De moeilijkheidsgraad van de **oefeningen** en de **dansante combinaties** voldoen aan het leerplan.

4.21 dans - theorie van de dans (graad: h)

Voldoet

Vaststellingen

- Leerlingen krijgen in dit vak contact met de **actualiteit** en de **cultuur** die leeft binnen de danswereld.
- Zo wordt in een les gesproken over de **Sacre du Printemps** (Stravinski, Diaghilev, Nijinski), en werden verschillende versies vergeleken en besproken.
- Leerlingen gaan naar **voorstellingen** en worden ingeleid in het proces van dansproducties.
- Daarnaast was er ook een bespreking over de verschillende vormen van **dansnotaties**.
- In de cursus wordt materiaal getoond met beamer en zijn **audio-visuele middelen** voorzien ter ondersteuning

5. BEWAAKT DE ACADEMIE DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Er wordt een **onderscheid** gemaakt tussen beginnende leerkrachten in tijdelijk statuut, de interimarissen (vervangers) en verder de stageairs uit de hogescholen. Sommige beginnende leerkrachten zijn tegelijk nog 'leraar in opleiding'.
- De academie voorziet in een aantal uren **mentor**. Naast het bijwonen van lessen zal die ook de nodige informatie doorgeven.
- Jaarlijks heeft de mentor circa 10 mensen te begeleiden. De begeleiding wordt 2 jaar voorzien. Gespreid over deze twee jaar betreft dit ongeveer 20 leerkrachten. De mentor heeft een speciale opleiding hiervoor gevolgd en vervult zijn opdracht op een accurate en zeer verantwoordelijke wijze.
- Ondanks al deze ondersteuning, blijkt het **effect** van deze aanvangsbegeleiding niet in alle gevallen even sterk. Dit heeft onder andere te maken met het dienstverlenend karakter van het mentoraat en met een vaak zwakke startbekwaamheid van de beginnende leerkracht. Soms zijn leerkrachten **nog in volle opleiding**.
- Voor sommige disciplines geldt er een **tekort op de markt** zodat de instelling zich moet tevreden stellen met het (te) beperkte aanbod om toch een minimale service te kunnen garanderen. Dit kunnen dan ook 'nog niet opgeleide' leerkrachten zijn, of leerkrachten met een zgn. 'ander diploma'.
- Het uitgebreide en gedetailleerde 'mentorverslag' is geconcipieerd vanuit de **bevoegdheidsafbakening** van de functie. Zeer minutieus worden de lesactiviteiten via observatie in kaart gebracht, met aanvulling van 'tips' en 'raadgevingen'. Daarna volgt ook nog een **nabespreking** met de leraar van de bezochte klas.
- Het is vanzelfsprekend dat een mentor geen evaluerende taak heeft, maar misschien is het doeltreffender de observaties te koppelen aan meer overzichtelijke en **didactische criteria** die uitgaan van gekende lespatronen (bvb. lesopbouw, lestempo,

leerlingvolgsysteem, agenda, leerplanrelatie, repertoirekeuze, relevant betrekken van leerlingen in mekaar leerproces, muzikalisering, ...etc.).

- Momenteel wordt gebruik gemaakt van een verslaggeving die door de begeleidingsdienst geadviseerd wordt. De **praktijkverslaggeving** en het concept van aanvangsbegeleiding kunnen zeker nog andere richtingen uitgaan op het niveau van de artistiek-didactische systematiek (zie vorig punt). Deze bemerking wil geen afbreuk doen aan het schitterende werk dat momenteel door de mentor in deze academie wordt gerealiseerd.
- Sommige beginnende leerkrachten nemen spijtig genoeg niet steeds **zelf** het **initiatief** om te vragen naar ondersteuning en begeleiding of steken hun licht op bij ervaren collega's in het vak. Het is niet aan de mentor of deze collega's om zich als het ware 'op te dringen'.
- De **contacten** en ervaringen tussen mentor en de beginnende leerkrachten verlopen overigens vlot en **zeer positief**.
- Men zou kunnen overwegen naast de mentor ook een werkzame invloed op gang te brengen vanuit het vakteam zelf. Ook hier kunnen de vragen vanuit de beginnende leerkracht zelf gesteld worden, en bij aanwerving als verwachting bvb. opgenomen worden in de afspraken rond de functionering door de directie.
- Met een terugkoppeling naar de **lerarenopleiding** zijn de ervaringen in het verleden niet steeds zo gunstig. De verantwoordelijke van de school zou naar de toekomst wel betrokken worden bij de evaluatie.
- Ten behoeve van het personeel werd een mooi **vademecum** samengesteld getiteld 'Werken aan de SAMWD Lier'. Dit document biedt een mooi overzicht van de organisatie van de school en maakt het personeel wegwijs in de administratie. Daarin wordt ook verwezen naar de mentor als contactpersoon bij de loopbaanimplementatie.

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Er is een **nascholingsplan**. Dit plan is qua visie en systematiek **goed onderbouwd**. Inhoudelijk blijkt het overwegend aanbod gestuurd.
- De nascholing wordt bekeken vanuit drie invalshoeken: de individuele nascholing, de teamgerichte nascholing en de jaarlijkse pedagogische studiedag in functie van het volledige schoolteam.
- De communicatie rond het aanbod van de nascholing geschiedt via de **wekelijkse nieuwsbrieven** voor de leerkrachten.
- Een **vraaggestuurde** benadering is nog niet uitgebouwd. Op dit vlak zijn er zeker nog ontwikkelingsperspectieven vooral dan wat betreft uitwisseling van persoonlijk verworven inzichten en praktijkervaringen naar andere teamleden. In het plan wordt deze aspiratie ook aangebracht.
- Zo kan de nascholing gelinkt worden aan processen van **zelfevaluatie** en aan aspecten van het personeelsbeleid (zoals bvb. het evaluatiesysteem). Gevolgde nascholing zou in het leraarsdossier kunnen opgenomen worden en mee betekenis krijgen in de appreciatie van het functioneren.
- De **dansafdeling** geniet een grote ondersteuning van de directie, en er wordt gewerkt met een verantwoordelijke **coördinator**. Deze zorgt voor bijscholing ter ondersteuning van de docenten. Deze bijscholing werken zeer **constructief**, en zullen verder uitgebouwd en aangepast worden.
- De nascholing zou meer afgestemd kunnen worden op de **eigenlijke/individuele noden** van het dansteam.

- Uit een lijst met de gevolgde nascholingen blijken de studierichtingen Dans en Woordkunst verhoudingsgewijs het sterkst vertegenwoordigd. Het valt op dat de nascholing binnen de studierichting **Muziek** eerder **beperkt** gevolgd wordt, en dan nog meestal door dezelfde personeelsleden. Voor leerkrachten met ervaring lijkt dit niet meteen een prioritaire nood, maar ook beginnende leraars tonen blijkbaar niet steeds veel interesse.
- De academie houdt de gevolgde nascholing van haar leerkrachten bij in zoverre zij daar greep op heeft vanuit de eigen organisatie.
- De cultuur bij de leerkrachten om nascholing uit eigen beweging te vragen, is binnen DKO (nog) niet zo sterk ontwikkeld. Ook blijkt het inhoudelijk aanbod voor de studierichting Muziek niet steeds **voldoende gericht**.
- Het verwerven van toenemende competenties ten bate van het onderwijs geschiedt ook via persoonlijke, **artistieke activiteiten**. Op dat gebied zijn er nog heel wat leerkrachten permanent bezig met een verder **ontplooien** van het **eigen métier**.
- Binnen de context van de kwaliteitsbewaking zet de academie **processen op van zelfevaluatie** via PROSE. Uit de bevindingen van deze bevestigingen kan ook afgeleid worden welke indrukken en ideeën er bij de leerkrachten leven over het beeld van de academie. Dit kan interessante stof opleveren in het kader van nascholingsstudies.

5.3 Materieel beleid

5.3.1 Financiële middelen

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De inrichtende macht voorziet jaarlijks in **vaste bedragen** ter ondersteuning van de werking van de academie.
- Zo wordt een bedrag voor het personeel voorzien van 250.000 euro. Voor de normale werking wordt circa 266.000 euro uitgetrokken en, wat betreft de buitengewone uitgaven (zoals instrumentarium edm), 296.000 euro. In het kader van openbaarheid van bestuur is hier een grote transparantie.
- Er zijn afspraken met de besturen van de **filiaalgemeenten**. Ook zij beantwoorden binnen een gewone en buitengewone dienst **voldoende** aan de gestelde noden.

5.3.2 Kostenbeheersing voor leerlingen

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Leerlingen betalen het officiële **inschrijvingsgeld**. Er bestaat een verminderingstarief voor families met meerdere leerlingen in de school.
- GOMORpas-houders betalen voor het schooljaar 2010-2011 20% van het normale inschrijvingsgeld. Dit is ook zo voor de academie Beeldende Kunsten en ander cultureel aanbod in de stad. Deze korting wordt aangeboden in het kader van een drempelverlaging naar culturele initiatieven voor **kansarmere** gezinnen. Het bedrag wordt betaald door de **Welzijnsdienst** van de stad Lier.

- Er is ook een bijkomende **schoolrekening** afhankelijk van de gevolgde studierichting. Voor leerlingen Muziek bedraagt de bijkomende schoolrekening 25 euro op jaarbasis, voor Woord 8 euro en voor Dans 5 euro.
- Deze bedragen voorzien alle **bijkomende kosten** zoals leerlingenagenda, toegelaten fotokopieën, ... en alles wat in de klas ter beschikking gesteld wordt.
- De instelling wil de 'cultuur van het boek/partituur' bevorderen door zo veel mogelijk in te gaan tegen de overdreven hype van kopiëren. Zij stelt duidelijk dat het gebruik maken van illegale kopieën op eigen verantwoordelijkheid is.
- Er wordt geen SEMU betaald maar de academie investeert grootschalig in de aanleg van een **muziekbibliotheek** met uitleensysteem. Dit wordt in beheer gesteld van de leerkrachten die werken kunnen ontlene ten gunste van de leerlingen. De leerkrachten kunnen ook de bibliotheek 'voeden' door aankoop van nieuw materiaal voor de school.
- Deze bibliotheek beschikt ondertussen al over tienduizenden partituren/boeken. De leerlingen krijgen deze partituren mee van hun leerkracht instrument. Het **verloop** van partituren is daardoor ook enorm toegenomen. Soms wordt de vraag gesteld door ouders/leerlingen de partituren zelf te mogen behouden (lees 'aankopen'). Misschien moet overwogen worden dat een 'doorverkoop' van courant materiaal mogelijk is, zoals dat vroeger vaak gebeurde in het reguliere onderwijs met leerboeken op het einde van een schooljaar.
- Er is voor de beginnende leerlingen een **instrumentenverhuur** voorzien. Dit geldt vooral voor de strijkers. Na een jaar zouden de leerlingen moeten kunnen beschikken over een eigen instrument.
- Een aantal leerlingen ontlene ook instrumenten van de vereniging waarbij ze (zullen) spelen, vooral dan blaasinstrumenten. Andere instrumenten (zoals piano bvb.) moeten de leerlingen zelf aanschaffen. Ook onderhoud, rieten, e.d.m. zijn ten laste van de leerlingen. Aan het 'ad valvas' bord worden regelmatig occasie instrumenten aan een meer democratische prijs dan een nieuwprijs aangeboden. Duurdere exemplaren worden door instrumentenwinkels ook vaak in huurkoop aangeboden.

5.3.3 Uitrusting

5.3.4 Infrastructuur

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De academie beschikt over een **benijdenswaardige** infrastructuur.
- In alle filialen, met uitzondering van Berlaar (!), is de situatie goed tot zeer goed.
- Op een visionaire manier is de instelling zich aan het profileren en uitbouwen als een sterke '**Cultuurcampus**'.
- De hoofdschool ligt in het centrum van de stad Lier op een mooie locatie vlakbij de Berlarij en de Sint Gummaruskerk in een mooi parkgedeelte. Het wat oudere gebouw leent zich door haar hoge ruimtes, houten aankleding en bakstenen muren zeer goed voor een artistieke werking, zowel akoestisch als ruimtelijk. Door de enorme uitbreiding van het aantal leerlingen, de steeds aanwezige dynamiek en de toenemende verbreding van het aanbod met nieuwe opties, blijven lokalen een constante bekommernis in een academie met zo'n omvang.
- De instelling heeft enkele jaren geleden het verlaten **Zwartzusterklooster** ter beschikking gekregen met veel bijkomende lokalen en een mooie kapel. Daar moeten

zeker op termijn nog **aanpassingswerken** gebeuren. Ook hier leven creatieve ideeën over de mogelijkheden, o.m. als verblijfscampus voor stageweekends, voor de organisatie van muziekkampen,....

- Naast het auditorium in de hoofdschool, kan de academie nu eveneens gebruik maken van de aanpalende **Jezuïetenkerk** voor grotere concerten. De renovatie van dit patrimonium zal in de toekomst onder beheer vallen van de vzw Eduard Bressinck. Vorig schooljaar werd reeds de buitenzijde van de kerk gerestaureerd.
- Een **gedeelte nieuwbouw** wordt voorzien tussen deze kerk en het Academiegebouw in. Er was nood aan bijkomende, aangepaste lokalen en aan een **sanitair blok**. Volgend jaar zouden de werken hiervoor aanvangen. In dit gebouw zou ook een foyer ondergebracht worden.
- In de hoofdschool in **Lier** is de infrastructuur van één danszaal zeer goed. De tweede danszaal is te klein en zeer donker.
- De danszaal in **Malle** is voldoende geschikt. Het gebouw is bewaakt maar er wordt geen toezicht gehouden op wie er effectief binnenkomt. De deuren van het gebouw en van de kleedkamers staan open.
- De danszaal in **Ranst** is voldoende geschikt maar de vloer is te glad, de zaal koel, onpersoonlijk en weinig artistiek inspirerend. Het gebouw is bewaakt en er is toezicht. De etensgeur van de keuken is zeer onaangenaam.
- De danslocatie in **Zandhoven** is geschikt maar heeft een te hoog sportzaal gehalte om aangenaam te werken met de kinderen.
- De academie beschikt over een eigen **geluids- en opnamestudio**. Daardoor heeft de academie al een heel aantal cd-opnames kunnen realiseren.
- Een **ernstig probleem** blijft zich stellen in het filiaal **Berlaar** (sic) waar ondanks herhaald aandringen oplossingen van gestelde problemen uitblijven. Toch werd er voldoende gewezen op de moeilijke situatie met de lokalen voor dubbelgebruik en de daaruit voortvloeiende samenlevingsproblemen. De inspectie adviseert dan ook de relevantie van dit filiaal in overweging te nemen naar een blijvende subsidiëring toe indien de toestand geen drastische en snelle ommekeer maakt.

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 Afstemming tussen academie en CLB of andere partners

5.6.2 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Leerlingen worden op de eerste plaats administratief correct opgevolgd.
- Alle leerlingen krijgen naar de toekomst een e-mailadres van de school. De academie beschikt aldus over een **dynamisch digitaal netwerk** in uitbouw.
- In vele klassen viel het op dat leerprocessen via laptop door de desbetreffende docent worden bijgehouden. In een bepaald geval had de docent zelfs een overzicht van de

resultaten van zijn leerlingen van de andere vakgebieden. Dit is het **begin** van een doordacht **leerlingvolgsysteem**.

- Aangezien de instelling in zijn toekomstvisie de flexibilisering van leertrajecten naar voor schuift, zal een overzicht van het **individueel curriculum** aan belang toenemen.
- Naar aanleiding van de observaties kon vastgesteld worden hoe het facet leerbegeleiding heel uiteenlopend wordt ingevuld. Sommige klassen hebben een helder inzicht in de processen die bij het leren gepaard gaan en spelen adequaat in op individuele noden.
- In een klein aantal is de leerbegeleiding veel beperkter als gevolg van te weinig inzicht in de leerproblematiek van sommige leerlingen. Het verdient aanbeveling binnen de academie zelf hierover te reflecteren en de aanwezige '**good practices**' in te schakelen bij de **remediëring** van klassen die zich op dit vlak met meer diepgang kunnen ontwikkelen. Een koppeling met gerichte nascholing ligt ook hier voor de hand.
- Een **leerlinggericht streven** stelt de instelling in haar 'ten geleide' van het vademecum immers mee voorop.

5.6.3 Loopbaanbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- Het verloop van de loopbaan van een leerling wordt door het secretariaat bijgehouden via de administratieve software Muzikad.
- Op dit ogenblik worden de aanwezigheidslijsten en de AMV evaluaties reeds digitaal verwerkt, de **digitalisering** draait op volle toeren.
- Leerlingen doorlopen in de studierichting Muziek eerst de lagere graad en worden vervolgens georiënteerd binnen de andere graden overeenkomstig hun mogelijkheden, resultaten en interesses.
- De school gebruikt voor de leerlingenoriëntering Muziek de periode van het eerste jaar van de middelbare graad. Zo komen leerlingen vervolgens terecht in een specifieke optie van de middelbare graad.
- Naast een artistieke oriëntering op basis van bepaalde talenten en stilistische voorkeuren (bvb. JaIM, optie instrument en/of samenspel in de middelbare graad), staat de academie ook open op het vlak van samenwerking met **socio-culturele initiatieven** met het oog op een grotere toegankelijkheid naar het DKO. Zo ondersteunt de academie het project 'kunstproeven' door het inzetten van een leerkracht die een drumband coacht.
- Er is een doorstromingsafdeling voor leerlingen met **pre-professionele aspiraties** of mogelijkheden. Deze leerlingen krijgen een gepaste begeleiding en voorbereiding op het hoger kunstonderwijs. De academie investeert hiervoor extra met lestijden hoewel er geen bijkomende subsidiëring voor voorzien is.
- Er wordt voor deze leerlingen een **individueel studietraject** opgesteld op basis van studiecontract en –punten. Naast een zwaarder, verplicht te volgen pakket wordt ook de mogelijkheid voorzien om bijkomende opties te volgen.
- De afdeling doorstroming wordt door een **aparte coördinator** opgevolgd. Leerlingen leren ook een eigen **portfolio** aan te leggen. Het c.v. is immers een belangrijk aspect bij de ontwikkeling van een toekomstige (artistieke en/of pedagogische) carrière.
- De academie voorziet ook in **nazorg** voor haar leerlingen. Zo krijgen zij vanuit de academie podia aangeboden wanneer zij doorstromen naar het hoger kunstonderwijs of op de academie 'cum laude' afstudeerden.

- Recent werd ook een **alumni-werking** opgezet om het contact met oud-leerlingen te onderhouden en te bestendigen.

5.7 Evaluatie

5.7.1 Evaluatiepraktijk

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In het vademecum worden de **afspraken** rond de **examens** duidelijk vastgelegd en gecommuniceerd naar de leerkrachten.
- De examens worden ook nog via specifieke vakvergaderingen in detail verder uitgewerkt (bvb. vergadering vakgroep gitaar).
- Al naargelang het soort examen (openbare proeven, overgangsexamens,...) graden en doelgroepen (volwassenen, jongeren, doorstroming), gelden er verschillende **principes**.
- Er zijn ook **halfjaarlijkse examens** die onder meer een adequate oriëntering tot doel hebben.
- De **oriëntering** vanuit L4 instrument naar de juiste keuzeoptie in de middelbare graad kan geschieden via een overgangsperiode in M1.
- De klasexamens worden intern tussen de collega's geregeld. Leerkrachten zorgen dat de puntenformulieren tijdig het secretariaat bereiken.
- Verder worden er afspraken gemaakt rond de timing, quoterings, deontologie, en examenrichtlijnen.
- Er is in het vademecum geen verwijzing naar het gelijk stromen van de inhoud van de **programma's** met de officieel goedgekeurde **leerplannormen**, tenzij één bemerking ivm aandacht voor het geheugenwerk.
- Het gekozen repertoire is overeenkomstig het niveau waarin de leerlingen spelen. Dit geldt ook voor het aantal werken dat voorgesteld wordt. Op het kiezen van hedendaags repertoire en 'werken van eigen bodem' zou wat scherper kunnen toegezien worden.
- De **jury** wordt op een deskundige manier aangezocht en samengesteld. Dit geschiedt in overleg tussen de vakleerkrachten en de directie volgens een **beurtrolsysteem**.
- Aan de jury wordt gevraagd praktijkexamens te appreciëren als 'mooie recitals'.
- Overeenkomstig de regelgeving maakt de leerkracht mee deel uit van de jury. Ook heeft hij een inbreng van 20% in de totaalscore via het dagelijks werk.
- Een eerlijke deliberatie wordt t.a.v. elke klas verzekerd door een bijsturing naar 5% afwijking van het gemiddelde wanneer een jurylid met zijn punten hier buiten valt.
- Leerkrachten kunnen kleine bijsturingen van +/- 2% bepleiten. Leidt dit tot een hoger of lager onderscheidingsniveau, dan is er een instemming van de juryleden nodig.
- Dit **reglement** werd tijdens bijgewoonde deliberaties **correct** toegepast.
- De coördinator **Dans** zorgt ervoor dat de openbare examens voor deze studierichting identiek opgesteld worden voor alle dansafdelingen.
- Door frequente lerarenwissels Dans in een bepaald filiaal weegt dit op de ontwikkeling van de leerlingen, wat ook een effect ressorteert op het welbevinden van de leerkracht. Het **vastgestelde niveau** in betreffend filiaal kan dan ook onmogelijk de leerplandoelstellingen op het niveau van L6 bereiken. Omdat nu het aangereikte

materiaal te moeilijk is voor een bepaalde klas zou de **evaluatie daar in het voordeel** van de **leerling** moeten kunnen bijgestuurd worden.

5.7.2 *Rapporteringspraktijk*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- In de academie geschiedt veel van de informatieoverdracht via internet.
- Leerkrachten AMV vullen alle rapporten digitaal in. Voor de instrumentale vakken worden aparte **evaluatiefiches** voorzien.
- Het is niet duidelijk of er tweemaal per jaar een evaluatiefiche wordt meegegeven met de leerlingen en wie daarvoor de verantwoordelijkheid draagt.
- In de studierichting Dans heeft elk kind heeft een **agenda** waar op regelmatige basis geheugensteuntjes genoteerd worden. In sommige klassen worden er ook **stickertjes** met een aanmoediging gekleefd in het boekje. Dit wordt door de leerlingen **erg gewaardeerd**.
- De academie stuurt ook naar de **leerlingen nieuwsbrieven**, een viertal per jaar.
- De leerkracht **instrument/zang** fungeert als de '**titularis**' voor zijn leerling. Zo ondertekent hij mee het rapport van zijn leerling voor de resultaten van het vak AMV. Dit bevordert de samenhang tussen de vakgebieden.
- De academie organiseert in september **diploma-uitreikingen** in Lier en in het filiaal Zandhoven.

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE ACADEMIE

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de academie levert volgende vaststellingen op:

- De academie wordt geleid door een directeur met jarenlange **ervaring** die zich omringd heeft met een zeer geëngageerd directieteam. Er is ook een toezichtcommissie waar de inrichtende macht in zetelt.
- De academie ontwikkelde een artistiek pedagogische **visie** uitgeschreven in het Artistiek Pedagogisch Project. De tekst is op de website van de academie door iedereen te raadplegen. De academie wil een open huis zijn en zet in op het democratisch recht van iedere burger op kwaliteitsvol kunstonderwijs.
- In drie delen worden actuele **aspiraties** toegelicht: communicatie en talent (1), visie, doelstellingen en strategie (2), en weergave van het aanbod (3).
- Er is een communicatiestructuur voorzien via verantwoordelijkheidsdeling naar verschillende teams binnen de academie. Een **organogram** is mooi uitgetekend.
- Het beleid van de school wordt ondersteund door een eigen administratie, een logistiek team, een pedagogisch college, een schoolcommissie, de schoolraad en een vriendenkring.
- Afhankelijk van de verschillende **taakomschrijvingen**, wordt de besluitvorming democratisch en deskundig bepaald. Vele docenten maken ook deel uit van deze 'raden' via specifieke coördinatieopdrachten.
- Een integraal **kwaliteitszorgsysteem** is in volle ontwikkeling. Er zijn zelfevaluerende initiatieven via PROSE.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE ACADEMIE

7.1 Wat doet de academie goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De academie realiseert de leerplandoelen voor al de onderzochte vakgebieden in de studierichting Muziek.
- De academie realiseert de leerplandoelen voor al de onderzochte vakgebieden in de studierichting Woordkunst.
- De academie realiseert de leerplandoelen voor al de onderzocht vakgebieden in de studierichting Dans.
- De academie is uitzonderlijk goed in het organiseren van outputmomenten. De activiteitenkalender geeft een overzicht van een indrukwekkend groot aantal klasconcerten, uitvoeringen, podiumactiviteiten, e.d.m..
- Het jaarlijks hoogtepunt zijn de LIERische Kunsten, een waar festival van de podiumkunsten op verschillende locaties waarop alle samenzangklassen, samenspelgroepen, koren, ensembles en orkestformaties in de verschillende stijlgebieden simultaan optreden.
- Daarnaast komt het rendement van het geboden onderwijs tot uiting via grote schoolvoorstellingen die over het jaar verspreid aan bod komen.
- Er is grote aandacht om alle vormen van talent de juiste leerzorg te verstrekken.
- Het tijdelijk project Regie is een voorbeeld van goede praktijk.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De academie beschikt over een uitgebreide en attractieve infrastructuur. In de hoofdschool staan ruime klaslokalen ter beschikking en is de aanpassing met accommodatie in volle ontwikkeling.
- In de hoofdschool te Lier maakt de academie gebruik van drie grote locaties: het hoofdschoolgebouw, de aanpalende Jezuietenkerk (concertruimte) en het Zwartzusterklooster.
- Volgend jaar zal een deel 'nieuwbouw' de campus uitbreiden met nieuwe lokalen, een foyer en een sanitair blok.
- De instelling geeft blijk van creativiteit en vernieuwing bij het oplossen van gestelde problemen, zo bvb. rond het verwerven en ter beschikking stellen van repertoire. Er is op korte tijd een indrukwekkende bibliotheek tot stand gekomen.
- "Voor school- en klasprojecten staat een geluidsstudio ter beschikking.
- De academie heeft daardoor ook al verschillende CD opnames kunnen realiseren, zowel intern als in samenwerking met gerelateerde initiatieven of ensembles."
- De academie is op kruissnelheid wat betreft de ontwikkeling van ICT-toepassingen. Dit geschiedt bij aanvang vooral op het administratieve vlak (bvb. aanwezigheidslijsten, invoering puntenquoteringen).
- Binnen de klaswerking groeit het inzicht in het belang van een inhoudelijk, digitaal leerlingvolgsysteem

Wat betreft het algemeen beleid:

- De enorme omvang van de academie wordt ondersteund door een gedeeld leiderschap. De directie weet zich omringd met een kernteam dat een permanentie en continuïteit verzekert.

- De academie beschikt over een toekomstgerichte artistiek pedagogische visie, die pragmatisch wil inspelen op reële maatschappelijke noden.
- De samengestelde raden en coördinerende teams functioneren op basis van een concrete taakverdeling. Participatie bij de besluitvorming onderstelt ook verantwoordelijkheid dragen op basis van openheid en vertrouwen.
- De vele componenten van een integraal kwaliteitszorgsysteem zijn aanwezig en ontwikkeld.
- Via enquêtes is er al een proces van zelfevaluatie in beweging gezet. Dit is de start van een dynamische ontwikkeling waarbij de instelling haar kwaliteit tracht te bewaken via reflectie op het eigen handelen.
- De academie is sterk in outputgerichte initiatieven zoals de activiteitenkalender illustreert.
- De academie is sterk in organiseren van grootschalige, muzische evenementen.
- De academie is gevoelig voor optimale samenwerking met andere instanties op het vlak van onderwijs en cultuur. Zij neemt hierbij zelf het initiatief.
- Vanuit het beleid worden controlerende structuren opgezet om externe participaties in goede banen te leiden, een voorbeeld hiervan is CoExAct (coördinatie externe activiteiten).

7.2 Wat kan de academie verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De evaluatiecriteria van het leerplan begeleidingspraktijk kunnen nauwkeuriger opgevolgd en gerespecteerd worden.
- De leerplannen muziek stimuleren het opnemen van 'muziek van eigen bodem' binnen het repertoire. Dit facet komt niet in alle examenprogramma's aan bod.
- In de examenprogramma's kan ook het geheugenwerk aangeduid worden.
- De examenprogramma's worden digitaal gegenereerd. Niet alle leerkrachten sturen de informatie tijdig door, zodat soms een repertoire niet ingevuld staat.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het rendement van de nascholing kan hoger in de studierichting Muziek. Aanbod (ook vraaggestuurd) en participatie (initiatief vanuit de leerkrachten) kunnen meer gewicht krijgen.
- Ondanks het goed functionerende mentoraat voor beginnende leerkrachten kan de doeltreffendheid toenemen. Dit vraagt een meer aangepaste attitude vanuit de beginnende leerkrachten.
- De kwaliteit van de klasadministraties loopt erg uiteen. Niet overal beschikken leerkrachten over een verantwoord jaarplan. Er kan gewerkt worden aan gelijkgerichte afspraken die voor iedereen gelden.
- De situatie in het filiaal Berlaar is van een zorgwekkende aard, in die mate dat de blijvende erkenning van deze afdeling in vraag kan gesteld worden. Beloofde verbeteringen en perspectieven blijven uit en/of worden vooruit geschoven.

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor muziek, woordkunst, dans.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Dirk Rombaut

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: